

16/12 '94 Nr. 56
 Innih./deild M. Skúla
 Svarað af Dags.sv.
 Tilvísanir

Miðhúsum 15. 02 1994

þjóðminjasafn Íslands
 b.t. Vilhjálmss. Ó. Vilhjálmssonar
 Suðurgötu 41
 101 Reykjavík

Vegna simtalsins sem ég átti við þig áðan, sendi eg þér þessi þrjú bein sem við fundum í eldstæði sem var um 2,5 til 3 metra frá fundarstaði silfursins. Það var meira brunagjall barna en við hirtum bara þetta.

Við viljum gjarnan fá þessi beinabrot aftur þegar þú hefur skoðað þau.

Eins og er, er ekki hægt að taka jarðvessyni þar sem snjór er yfir og klaki í jörð.

Þegar silfrið fannst var það i mjög þéttu leirilagi og lá í sporðskjulþguðum hring. Það voru líka einhverjar tæjur með þessu sem ég setti í plastpoka og létt fylgja með silfrinu. Þegar leið fram á haustið þá blés meira ofan af leirnum hér upp við húsið og þá kom í ljós um 2,5 m frá fundastaði silfursins, steinar sem lagðir hafa verið í eldstæði og í því var brunagjall og bein.

A þessum tíma vorum við að innréttu húsið og Páll Paisson frá Aðalbóli vann hjá okkur við pipulögn. Eg syndi honum eldstæðið og hans tilgáta var að hér hefði getað verið smiðja. En ég tek það fram að það var aldrei rannsakað.

A þeim stað sem húsið stendur var kargaþyfi á tveimur stöðum og afleitt að raka þar hey, en slétt og gott í kring. Hér framan í brekkunni svona um 10 metra frá fundarstaðnum eru tvær þyfðar dokkir sem eru einhverskonar gamalt rask.

Gamli túngarðurinn sem var hlaðinn er hér upp á brekkubrun og liggur frá vestri til austurs og er í um 30 metra fjariægð frá fundarstaði. Garðurinn er gróinn en sést vel vor og haust. Innan við túngarðin voru rústir af torfhúsi sem okkur var sagt að hefði verið notað sem hrútakofi.

Miðhús voru hér áður fyrr í alfarar leið og lá gatan til Seyðisfjarðar og til Eskifjarðar hér norðaustan við túngarðinn. Þessi gata sést vel enn.

Svona 100 metra norðan við túngarðin eru stakir steinar svona mannhæða háir og þar eru mjög gamlar rústir sem varla verður tekið eftir nema haust og vor. Eg hef synt nokkrum leikmönnum þetta og eins Guðrúnu Krisindsdóttur safnverði en það hefur engin nákvæm skoðun farið fram á þessu, en sýnir þó að hér hefur verið einhverskonar upphleðsla á örðru svæði en "gamli bærinn" stóð á, og fyrir utan gamla túngarðinn.

Þú spurðir um það hvort það gæti átt sér stað að einhverjir hafi verið að gera at í okkur með því að koma silfrinu þarna fyrir. Því er til að svara að við umgengumst aðeins náinn skyldmenni og barnafólk sem allt stóð i húsbýggingu og veraldlegu basli á þessum tíma.

Ókkur er óhætt að fullyrða að það hefði ekki haft humor fyrir ati af þessu tagi. Fólk hafði einfaldlega ekki hugmyndaflug til slikra hlut. Hvaðan hefði það lika átt að fá svona gripi?

Við höfum aðeins séð mynd af likum hlutum og þessum í bokinni Vikingar og aldrei höfum við séð neinar eftirlikingar þó svo eflaust séu þær til. A þessum tíma var ekki svona skart í tisku og allra sist hér í fámenninu.

Það skal tekið fram að við höfum ekki kunnáttu eða imyndunarafl til að útbúa svona hrekk til þess eins að fá einhverja fjölmíðlaumfjölinum um venjulegt sveitafólk, enda getum við ekki séð hvaða tilgangi það hefði átt að þjóna. Óg ekki högnumst við fjárhagslega á þessum fundi, fengum kr. 10.000.- greitt eftir enhverjum lögum sem við þekkjum ekki.

Eitt er vist að þau lög hvetja að okkar álíti ekki þá sem finna fornminjar til að láta yfirvöld vita um slikan fund. Við myndum að minsta kosti hugsa okkur tvisvar um að tilkynna slikan fund ef við findum svona sjóð í dag.

Það er rétt að það komi fram að það fyrsta sem Hlyn datt í hug þegar hann sá hvað þetta var, að hér væri komið tilvalið smíðaefni, og því best að láta kyrrt liggja. Við viðsum ekki í byrjun hvert við ættum að tilkynna þetta, (höfðum ekki einu sinni leitt hugan að því að svona gæti gerst) en það var Hilmar Bjarnason á Eskifirði sem hvatti okkur til að hringja í Þór Magnússon þjóðminjavörð.

Um kvöldið þegar Þór var komin austur og við vorum að drekka kvöldkaffið voru þeir Kristján heitin, Þór og Halldór tengdafaðir minn að rifja upp hvort einhverjar sagnir um fjársjóði eða slikt væri hér á þessu svæði og var litð um slik, nema ein saga í safni Sifúsar Sigf. um guilipottinn sem ætti að vera undir Gufufossinum í Miðhúsaánni. Einnig var rifja upp það sem segir í Drottaugaronarsögu um silfurfund Arneiðar móður Gróar á Eyvindará, á Orkneyjum (Miðhús er talið byggt út ur Eyvindará) áður en hún silgdi til Íslands.

Það verður sjálfsagt aldrei hægt að segja neitt um það hvernig þessi sjóður barst hingað, en þó er vert að hafa í huga að Miðhús voru við helstu verslunarleið Héraðsmanna, og eflaust hafa verið mun meiri samskipti við útlönd og útiendinga en sagnir eru til um.

Ef þú rannskar þetta eitthvað nánar þá væri gaman að fá að fylgjast með því.

Með bestu kveðju

Aldra Kr. Björnsdóttir
Thors Halldór

Þjólmisjásof Íslands
Klo. Vílli Ágúst Ólafsson
Sælurvgöður 41

101 Reykjavík

Þróulegt handverk - Miðhúsum • 700 Egilsstaðir • ☎ 97-11320

